

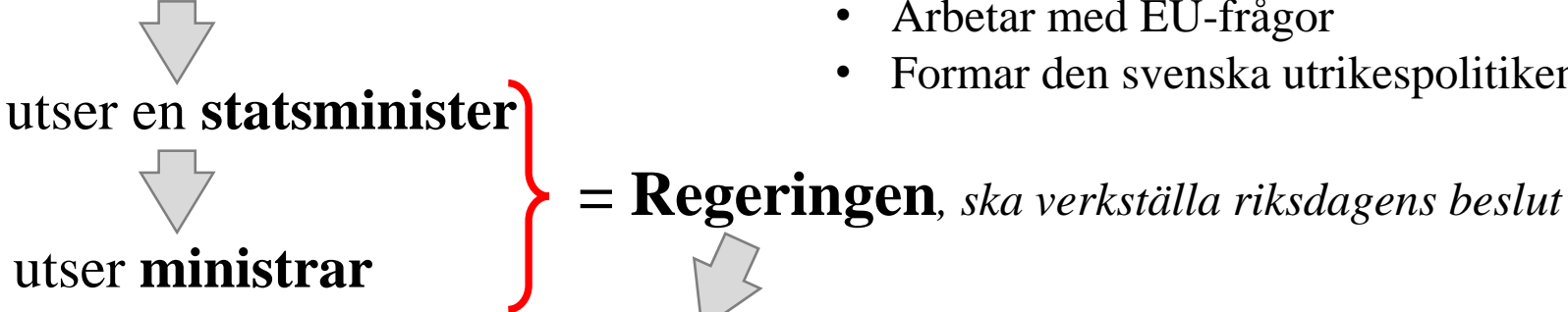
Medicinska kontroller i arbetslivet

AFS 2019:3 – NYTT

Organisationsschema för Sverige

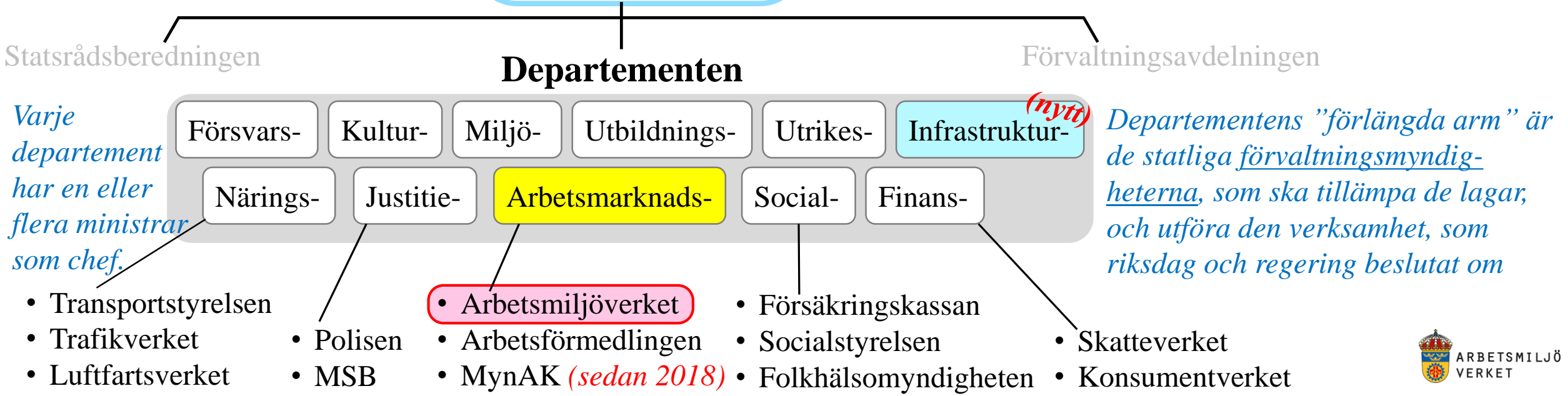
Val vart 4:e år ➡ **Riksdagen**
ca 7,5 milj. röstberättigade *349 personer*

- Riksdagens roll:
- Beslutar om nya lagar och lagändringar
 - Beslutar om statens utgifter och inkomster
 - Arbetar med EU-frågor
 - Formar den svenska utrikespolitiken

"Kontoret"
= Regeringskansliet

*RK: Ca 4 500 anställda varav
ca 200 är politiskt tillsatta.*

Myndigheternas reglering

- **Myndighetsförordningen**
(2007:515)

Ska vara oberoende av riksdagens politiska majoritet. Kan dock ändras efter riksdagsbeslut.

Beskriver hur

- myndigheten ska styras
- myndighetschefens ansvar ser ut
- ärenden ska handläggas
- etc.

- **Instruktionen från regeringen**

Instruktionen varierar mellan olika perioder, och efter den politiska majoriteten.

Beskriver myndighetens

- övergripande ansvarsområden
- organisation av verksamheten
- etc.

- **Regleringsbrevet**

Anger för ett år i taget

- myndighetens budget
- särskilda uppdrag som myndigheten ska genomföra,
- etc.

Arbetsmiljöverket är indelat i 5 regioner. Huvudkontoret ligger i Stockholm.

Region Nord • Norrbottens län • Jämtlands län
• Västerbottens län • Västernorrlands län

Region Mitt • Värmlands län • Gävleborgs län • Uppsala län
• Dalarnas län • Örebro län • Västmanlands län

Region Väst • Västra Götalands län
• Hallands län
• Jönköpings län

Region Öst • Stockholms län • Östergötlands län
• Södermanlands län • Gotlands län

Region Syd • Kronobergs län • Kalmar län • Blekinge län • Skåne län

Huvudkontoret i Stockholm

Arbetsmiljöverkets uppdrag är att

Se till att

- arbetsmiljölagen (AML)
- arbetstidslagen (ATL)

följs genom att...

- Ta fram föreskrifter som förtydligar arbetsmiljölagen.
- Sprida information om arbetsmiljölagen och föreskrifterna.
- Främja samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmiljöområdet.
- Kontrollera att föreskrifterna, och därmed arbetsmiljölagen följs – tillsyn / inspektion.
- Ta fram statistik om arbetsmiljö, arbetsolyckor och arbetssjukdomar.

OBS: Allt arbetsmiljöarbete, inklusive medicinska kontroller och hälsoundersökningar, är kostnadsfria för arbetstagaren

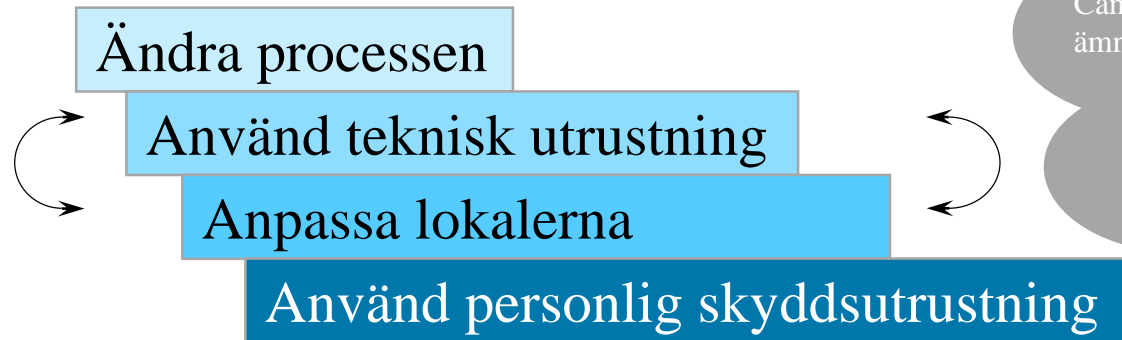
EU:s ramdirektiv om arbetsmiljö omfattar en allmän bestämmelse om att åtgärder som rör säkerhet, hygien och hälsa i arbetet under inga förhållanden får medföra några kostnader för arbetstagarna.

(Artikel 6.5 direktiv 89/391/EEG)

Risker för ohälsa i arbetsmiljön ska alltid elimineras, och om det inte går – minimeras

Alla arbetsmiljöer ska **riskbedömas** med avseende på risken för ohälsa eller olycksfall.

För att eliminera (eller åtminstone minimera) risken ska arbetsgivaren arbeta enligt ”**åtgärdstrappan**”.

Och när ovanstående åtgärder inte räcker, kan arbetstagarens hälsa behöva undersökas.

För vissa arbetsuppgifter behöver arbetstagaren regelbundet genomgå medicinska kontroller.

Hur skapas föreskrifter

Steg 1: Planering – vad ska föreskrifterna omfatta, vad är syftet med föreskrifterna?

Steg 2: Förstudie m.m. – beslut om att själva föreskriftsarbetet ska påbörjas...

Steg 3: Arbetet startar med att utforma själva föreskriftstexten...

Steg 4: Samtidigt startar arbetet med att ta fram en konsekvensutredning

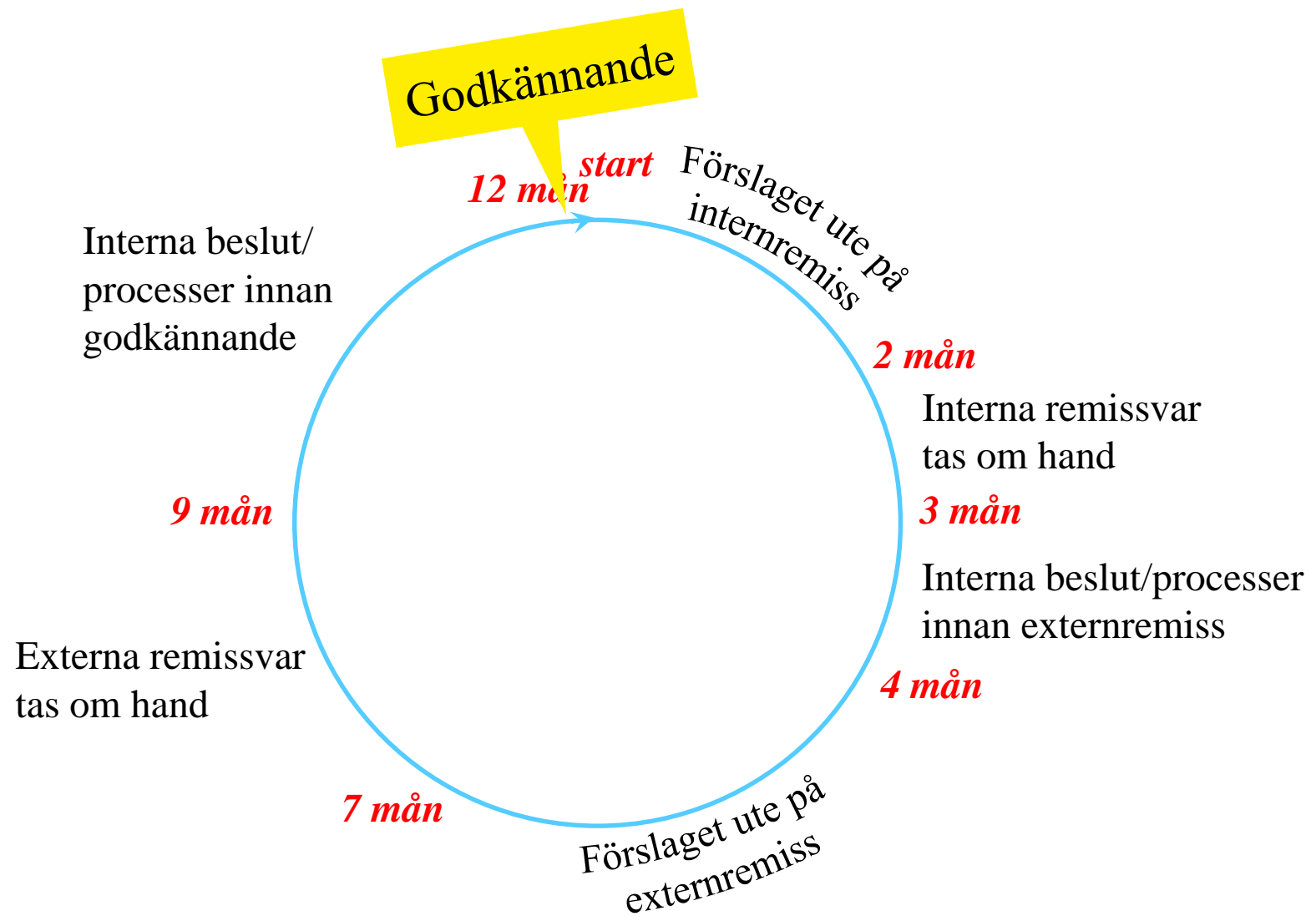
- Vilka berörs av förslaget/regleringen?
- Vilka konsekvenser (direkta kostnader, administrativa kostnader etc) får förslaget för företagen?
- Överensstämmer regleringen med EU-krav?
- etc

Steg 5-9: Ytterligare aktiviteter startar

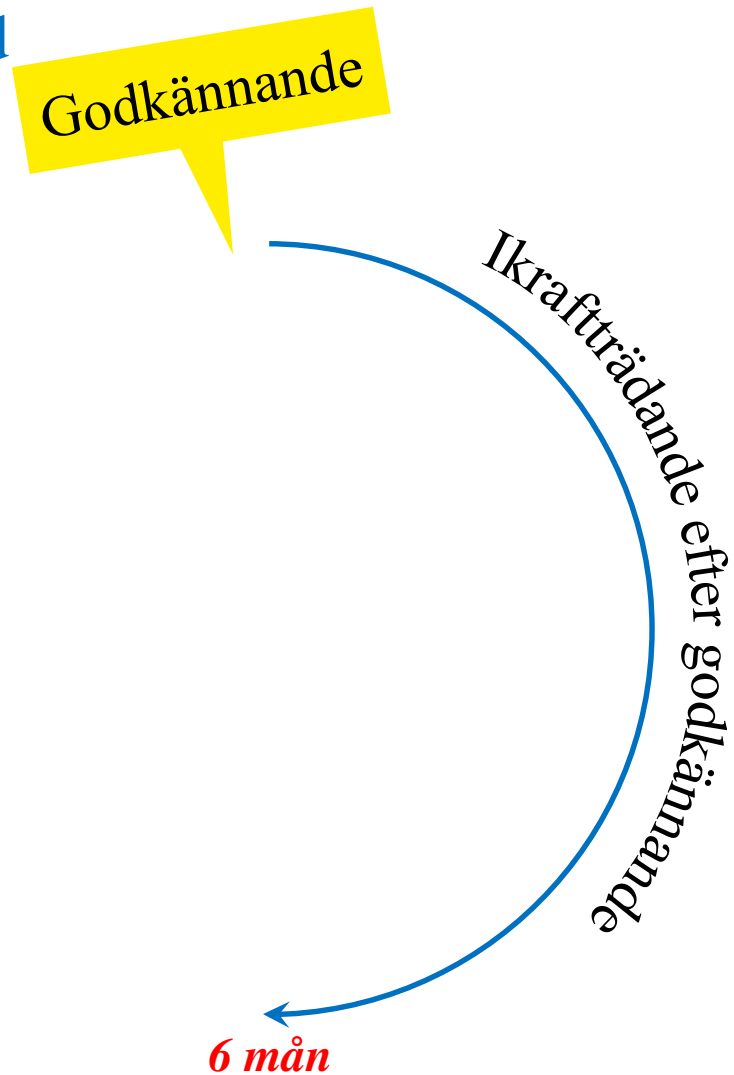
- Upprätta en kommunikationsplan
- Intressentmöten
- Om EU-direktiv finns på området – utforma en parallelluppställning
- Om det är en teknisk föreskrift – anmäl till kommerskollegium
- Bedöma om föreskriften ska kompletteras med en vägledning

När dessa steg är klara vidtar den ”inre” och ”yttre” vändan...

Hur skapas föreskrifter – den ”inre” och ”yttre” vändan.

Hur skapas föreskrifter – föreskriftstext, konsekvensutredning, parallelluppställning etc
genomförd – generell bild – minimitid

**Det övergripande nya i
föreskrifterna...**

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- **Föreskrifternas struktur**

Innehåll

Allmänt avsnitt för arbetsgivare, 1-22 §§

Medicinska kontroller för fyra områden, 23-35 §§

Medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för fyra områden, 36-79 §§

Övrigt, 80-82 §§

Bilagor

Omfattar

Syfte, tillämpningsområde, definitioner, anordnandet av medicinska kontroller och biologiska exponeringskontroller, återkoppling, tjänstbarhetsintyg, sanktionsavgifter, dokumentation.

- Vibrationer
- Handintensivt arbete
- Nattarbete
- Allergiframkallande kemiska produkter

- Allergiframkallande kemiska produkter
- Fibrosframkallande damm
- Metaller
- Arbete som innebär stor fysisk ansträngning

- Medicinska kontroller vid andra arbeten
- Läkares anmälan av sjukdom
- Bestämmelser om sanktionsavgifter

Innehåller kompetenskrav samt uppgifter om undersökningar, tjänstbarhetsintyg, biologiska exponeringskontroller.

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- **Vilka som omfattas**

Alla arbetsgivare omfattas av reglerna, vilket här även inkluderar

1. den som gemensamt med annan, även familjemedlem, driver yrkesmässig verksamhet utan anställd. (se 7§).

2. ensamföretagare när det gäller

- 32 § – allergiframkallande ämnen
- 36 § – allergiframkallande ämnen, där tjänstbarhetsintyg krävs
- 39, 40, 41 §§ – fibrosframkallande damm, där tjänstbarhetsintyg krävs
- 44, 54, 63 §§ – bly, kadmium, kvicksilver, där tjänstbarhetsintyg krävs.

(se 7 §)

3. inhyrare av arbetstagare, när det gäller tillämpningen av

- tjänstbarhetsintyg
- biologiska exponeringskontroller
- sanktionsavgifter.

(se 7 §)

Alla arbetsgivare omfattas av reglerna kring tjänstbarhetsintyg

För arbeten som kräver tjänstbarhetsintyg gäller att

- **arbetsgivare**¹ endast får **sysselsätta** arbetstagare med
- **uthyrare**¹ endast får **hyra ut** arbetstagare med
- **inhyrare**² endast får **hyra in** arbetstagare med
- **ensamföretagare**² endast får **utföra arbetet** om de har

} giltiga
tjänstbarhetsintyg

Arbetsgivaren ska kunna visa upp arbetstagarens giltiga tjänstbarhetsintyg för Arbetsmiljöverket i original, som kopia eller i elektronisk form.

1. Se 16 §

2. Se 7 §

Alla arbetsgivare omfattas av reglerna kring biologiska exponeringskontroller

För arbeten som kräver biologiska exponeringskontroller gäller att

- **arbetsgivare¹** endast får **sysselsätta** arbetstagare
- **uthyrare¹** endast får **hyra ut** arbetstagare
- **inhyrare²** endast får **hyra in** arbetstagare
- **ensamföretagare²** endast får **utföra arbetet**

om halten i blodet av bly, kadmium eller kvicksilver inte har överskridit de gränsvärden som anges i 49, 50, 59 eller 68 §§.

1. Se 16 §

2. Se 7 §

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- **Nya begrepp**

Försumbar exponering: Exponering, där risken för ohälsa eller olycksfall är på samma nivå som om arbetstagaren inte utsätts för exponeringen.

Arbetsgivarens resonemang kring den försumbara exponeringen ska **dokumenteras skriftligt**.

OBS: Om arbetsgivaren bedömer att en exponering för ett ämne är försumbar...

... samtidigt som en arbetstagare har besvär, som kan misstänkas bero på exponering för samma ämne...

... så kan inte exponeringen räknas som försumbar, förrän besvären har visats bero på något annat.

I begreppet ”anordna” framgår hur arbetsgivaren ska agera för att en medicinsk kontroll ska kunna genomföras på ett korrekt sätt.

- **informera** arbetstagarna om den medicinska kontrollen
- **erbjuda** arbetstagarna den medicinska kontrollen
- **ta reda på** vilka arbetstagare som vill genomföra den medicinska kontrollen
- **beställa** den medicinska kontrollen
- **beställa** en bedömning för tjänstbarhetsintyg när så krävs
- **informera** utföraren av den medicinska kontrollen om riskbedömningar etc.

I Sverige finns inga tvingande krav på att genomgå en fysisk hälsoundersökning av något slag.

En arbetstagare kan alltid tacka nej till att genomgå en medicinsk kontroll

Beställningsblanketten – kommer att kunna laddas ner från AV:s hemsida

Beställning av medicinsk kontroll enligt AFS 2019:3

Beställningsdatum

Arbetstagarens namn

Adress dit kallelsen för den medicinska kontrollen ska skickas

Arbetstagarens personnummer eller motsvarande

Arbetsgivarens adress dit resultatet från den medicinska kontrollen och eventuellt tjänstbarhetsintyg ska skickas

Arbetsgivarens faktureringsadress

Medicinsk kontroll beställs till följd av

Arbete med vibrerande verktyg eller maskiner enligt 23 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 1. ☐

Handintensivt arbete enligt 26 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 2. ☐

Nattarbete enligt 29 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 3. ☐

Arbete med allergiframkallande kemiska produkter enligt 32 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 4. ☐

Medicinsk kontroll och bedömning för tjänstbarhetsintyg beställs till följd av

Arbete med allergiframkallande kemiska produkter enligt 36 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 5. ☐

Arbete med fibrosframkallande damm enligt 39-41 §§. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 6. ☐

Arbete med bly enligt 44 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 7. ☐

Arbete med kadmium enligt 54 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 8. ☐

Arbete med kvicksilver enligt 63 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 9. ☐

Arbete med klättring med stor nivåskillnad enligt 71 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 10. ☐

Arbete med rök- och kemdykning enligt 74 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 11. ☐

Dykkerarbete enligt 77 §. Kontrollen ska utföras enligt bilaga 12. ☐

Individuell riskbedömning för arbetstagaren

I beställningen ingår att **arbetstagaren** ska

- informeras om resultatet av den medicinska kontrollen
- få rådgivning när detta behövs
- få en kopia på tjänstbarhetsintyget, när ett sådant har skrivits.

I beställningen ingår att **arbetsgivaren** ska

- informeras om resultatet av den medicinska kontrollen så långt som arbetstagarens samtycke medger
- få förslag på eventuella åtgärder i arbetsmiljön
- få en kopia på tjänstbarhetsintyget, när ett sådant har skrivits.

Beställarens namnteckning

Namnförtydligande

v.g. vänd

Svar från den medicinska kontrollen

Observera att arbetstagaren måste ge sitt samtycke för att medicinska uppgifter ska kunna lämnas till arbetsgivaren.

Kommentarer från den medicinska kontrollen.

Förslag på åtgärder som kan bidra till en bättre arbetsmiljö.

Den medicinska kontrollen, har utförts i enlighet med - och kompetensen hos utföraren överensstämmer med - AFS 2019:3

Datum (år, månad, dag)

Utförarens namnteckning

Namnförtydligande

Befattning/specialistkompetens

Vårdenhetens namn, adress och telefon

Underskriften omfattar samtliga uppgifter i svaret

ARBETSMILJÖ
VERKET

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- Nya begrepp
- **Mer detaljer kring tjänstbarhetsintyget**

För att en arbetsgivare ska kunna sysselsätta en arbetstagare i de särskilt riskfyllda arbeten, som anges i 36-79 §§, krävs tjänstbarhetsintyg.

Tjänstbarhetsintyget är ett intyg utfärdat av **läkare med särskild kompetens**.

Tjänstbarhetsintyg kan utfärdas för de arbetstagare, som har så pass god hälsa att de bedöms ha förutsättningar för att klara av den ökade risk för ohälsa, sjukdom eller olycksfall, som ett visst arbete innebär.

Det tidigare begreppet ”att vara tjänstbar” har skapat förvirring och har därför frångåtts i föreskriftstexten.

Föreskriftstexten tar istället nu sitt ”avstamp” i själva tjänstbarhetsintyget.

...och om en arbetstagare tackar nej till en medicinsk kontroll, som är knuten till en bedömning för tjänstbarhetsintyg...?

...då kan

- en bedömning för tjänstbarhetsintyg inte göras, och
- ett tjänstbarhetsintyg inte utfärdas...

...och det arbete som kräver tjänstbarhetsintyg kan inte utföras

Mall för tjänstbarhetsintyget – kommer att kunna laddas ner från AV:s hemsida

Tjänstbarhetsintyg för arbete med allergiframkallande kemiska produkter

Namn	Personnummer eller motsvarande
------	--------------------------------

Identiteten ska styrkas. (HSLF-FS 2018:54)

har genomgått en läkarundersökning med bedömning för tjänstbarhetsintyg enligt bilaga 5 AFS 2019:3¹. Resultatet från denna undersökning medger sådant arbete som anges i 36 §.

Tjänstbarhetsintyget gäller under perioden

Från och med datum (år, månad, dag)	Till och med datum (år, månad, dag)
-------------------------------------	-------------------------------------

Eventuella kommentarer

Nästa medicinska kontroll föreslås ske senast (år, månad):

Utfärdaren av detta tjänstbarhetsintyg har den kompetens som anges i bilaga 5, punkterna 1 eller 2 AFS 2019:3¹

Datum (år, månad, dag)	Läkarens namnteckning
Namnförtydligande	
Befattning/specialistkompetens	
Vårdenhetens namn, adress och telefon	

Underskriften omfattar samtliga uppgifter i Intyget

1. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet

Allergiframkallande kemiska produkter: isocyanater, diisocyanater, organiska syra-anhydrider, etyl-2-cyanoakrylater och metyl-2-cyanoakrylater

36 § Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller med bedömning för tjänstbarhetsintyg för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete som innebär exponering för

1. farliga kemiska produkter som klassificeras som H334 på grund av sitt innehåll av
 - a) diisocyanater,
 - b) organiska syraanhydrider,
2. kemiska produkter som innehåller
 - a) etyl-2-cyanoakrylat, om arbetet pågår sammanlagt mer än 30 minuter per vecka,
 - b) metyl-2-cyanoakrylat, om arbetet pågår sammanlagt mer än 30 minuter per vecka, eller
3. isocyanater som bildas när ett ämne bryts ned i mindre beståndsdelar vid uppvärmning, det vill säga termisk nedbrytning.

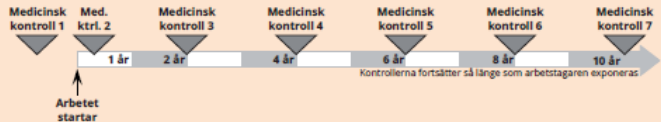
Detta gäller dock inte om arbetsgivarens riskbedömning visar att exponeringen för ovan nämnda ämnen i luft är försumbar, och att personlig skyddsutrustning i form av andningsskydd därför inte behövs.

Skälen till att exponeringen bedöms som försumbar ska dokumenteras skriftligt.

37 § Den medicinska kontrollen med bedömning för tjänstbarhetsintyg som avses i 36 § ska anordnas och genomföras

1. innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet,
2. 3-6 månader efter att arbetet har påbörjats, och
3. återkommande med högst 2 års mellanrum efter att arbetet har påbörjats, eller tidigare om det framgår av tjänstbarhetsintyget.

Om arbetstagaren redan har ett giltigt tjänstbarhetsintyg för arbete enligt 36 §, och arbetsgivaren har tillgång till detta intyg, behöver arbetsgivaren inte anordna en ny medicinsk kontroll innan arbetstagaren sysselsätts i arbetet.

Bilaga 5

Kompetenskrav

1. Den som utför en medicinsk kontroll med avseende på arbete med de allergiframkallande produkter som anges i 36 §, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska vara legitimerad läkare och ha

- a) specialistkompetens inom
 - i) företagshälsövård,
 - ii) yrkesmedicin,
 - iii) yrkes- och miljömedicin,
 - iv) arbets- och miljömedicin,
 - v) arbetsmedicin, eller
 - vi) annan jämförlig specialitet,eller
2. godkänt resultat från
 - a) Arbetslivsinstitutets företagsläkarutbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
 - i. inom företagshälsövård eller motsvarande,
 - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
 - iii. inom Försvarsmakten,eller
 - b) en kurs i medicinska kontroller med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, och ha minst 2 års heltidstjänstgöring under handledning
 - i. inom företagshälsövård eller motsvarande,
 - ii. på arbets- och miljömedicinsk klinik, eller
 - iii. inom Försvarsmakten.

Läkaren ska även ha god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

2. Den som utför en medicinsk kontroll av elever i grund- och gymnasieskolan med avseende på arbete med de allergiframkallande produkter som anges i 36 §, där det krävs en bedömning för tjänstbarhetsintyg, ska

1. ha den kompetens som anges i punkt 1, eller
2. vara legitimerad läkare och ha minst motsvarande 2 års heltids-tjänstgöring inom skolhälsovård och ha godkänt resultat från
 - a) en kurs i medicinska kontroller i arbetslivet med kursintyg från Arbetsmiljöverket eller en därmed jämförlig utbildning, eller
 - b) någon av de kurser för skolläkare som getts före 2010, där Arbetsmiljöverket deltagit med utbildning om medicinska kontroller i arbetslivet, och ha
 - i. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär,
 - ii. goda kunskaper om riskerna vid arbete med allergiframkallande kemiska ämnen och produkter,
 - iii. god kännedom om den enskilda elevens exponering och arbetsförhållanden, och
 - iv. ha klinisk kompetens att
 - bedöma hudbesvär,
 - bedöma allergiska besvär, och
 - kunna tolka resultat från spirometriundersökningar.

Utländska intyg utfärdade inom EU gäller också i Sverige men...

- innehållet i undersökningarna som ligger till grund för tjänstbarhetsintygen
- kompetensen hos läkaren som genomfört undersökningen

ska motsvara kraven i AFS 2019:3 om medicinska kontroller i arbetslivet.

Det är arbetsgivaren som ska styrka att så är fallet.

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- Nya begrepp
- Mer detaljer kring tjänstbarhetsintyget
- **Regler kring biologiska exponeringskontroller beskrivs i egna paragrafer**

Reglerna kring de biologiska exponeringskontrollerna har separerats från de medicinska kontrollerna

Biologiska exponeringskontroller ska *anordnas* när tjänstbarhetsintyg krävs för arbete med bly, kadmium eller kvicksilver.

Anordnandet går till på samma sätt som för de medicinska kontrollerna.

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- Nya begrepp
- Mer detaljer kring tjänstbarhetsintyget
- Regler kring biologiska exponeringskontroller beskrivs i egna paragrafer
- **Regler kring dokumentationen**

Dokumentationen – krav som har tillkommit

22 § Arbetsgivaren ska dokumentera vilka arbetstagare som berörs av dessa föreskrifter. Dokumentationen ska innehålla

1. arbetstagarens namn
2. vilken eller vilka exponeringar arbetstagaren har utsatts för
3. under vilken tidsperiod arbetstagaren har varit exponerad
4. uppgifter om det som har gjorts enligt 10 § 5-7 och 9 i dessa föreskrifter
5. uppgifter om det som har gjorts enligt 11 § 4-6 i dessa föreskrifter
6. uppgifter om att arbetstagaren har ett giltigt tjänstbarhetsintyg
7. resultat av biologiska exponeringskontroller vid exponering för bly, kadmium och kvicksilver.

Inget nytt, utan krav sedan tidigare utifrån 3 kap 2a § AM

Om arbetsgivaren sparar beställningsblanketterna, är detta krav uppfyllt, förutsatt att blanketternas innehåll motsvarar AV:s blankett.

Inget nytt, utan krav i redan i de tidigare föreskrifterna från 2005.

Arbetsgivaren behöver inte längre skicka in¹ uppgifter om

- arbetstagare som har tjänstbarhetsintyg för arbete med
 - fibroframkallande damm,
 - bly
 - kadmium
- bly- respektive kadmiumhalter i blod.

1. Uppgifterna skulle skickas till Arbetsmiljöverket

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- Nya begrepp
- Mer detaljer kring tjänstbarhetsintyget
- Regler kring biologiska exponeringskontroller beskrivs i egna paragrafer
- Regler kring dokumentationen
- **Borttagna medicinska kontroller**

Undersökningar – krav som har tagits bort

Undersökning vid helkroppsvibrationer ovanför insatsvärdet har utgått.

Detta innebär inte att det riskfritt att exponeras för helkroppsvibrationer. Den arbetstagare som har besvär ska fortfarande undersökas.

Däremot finns i nuläget inte tillräckligt bra undersökningsmetoder som säkert kan förutsäga kommande skadlig inverkan hos arbetstagare, som ännu inte fått besvär.

Undersökning vid arbete med esterplast/styrenplast har utgått.

Detta innebär inte att det riskfritt att exponeras för neurotoxiska ämnen. Den arbetstagare som har besvär ska fortfarande undersökas.

Däremot finns i nuläget inte tillräckligt bra undersökningsmetoder som kan förutsäga kommande skadlig inverkan hos arbetstagare som ännu inte fått besvär.

Det övergripande nya i föreskrifterna...

- Föreskrifternas struktur
- Vilka som omfattas
- Nya begrepp
- Mer detaljer kring tjänstbarhetsintyget
- Regler kring biologiska exponeringskontroller beskrivs i egna paragrafer
- Regler kring dokumentationen
- Borttagna medicinska kontroller
- **Nya/reviderade medicinska kontroller**

Handintensivt arbete

Ihållande snabba handledsrörelser mot ledens
ytterlägen i kombination med kraft

(3 § AFS 2012:02)

Handintensivt arbete 26-28 §§, Undersökning och bedömning av risk för belastningsskada

Ändring i 4 § AFS 2012:02

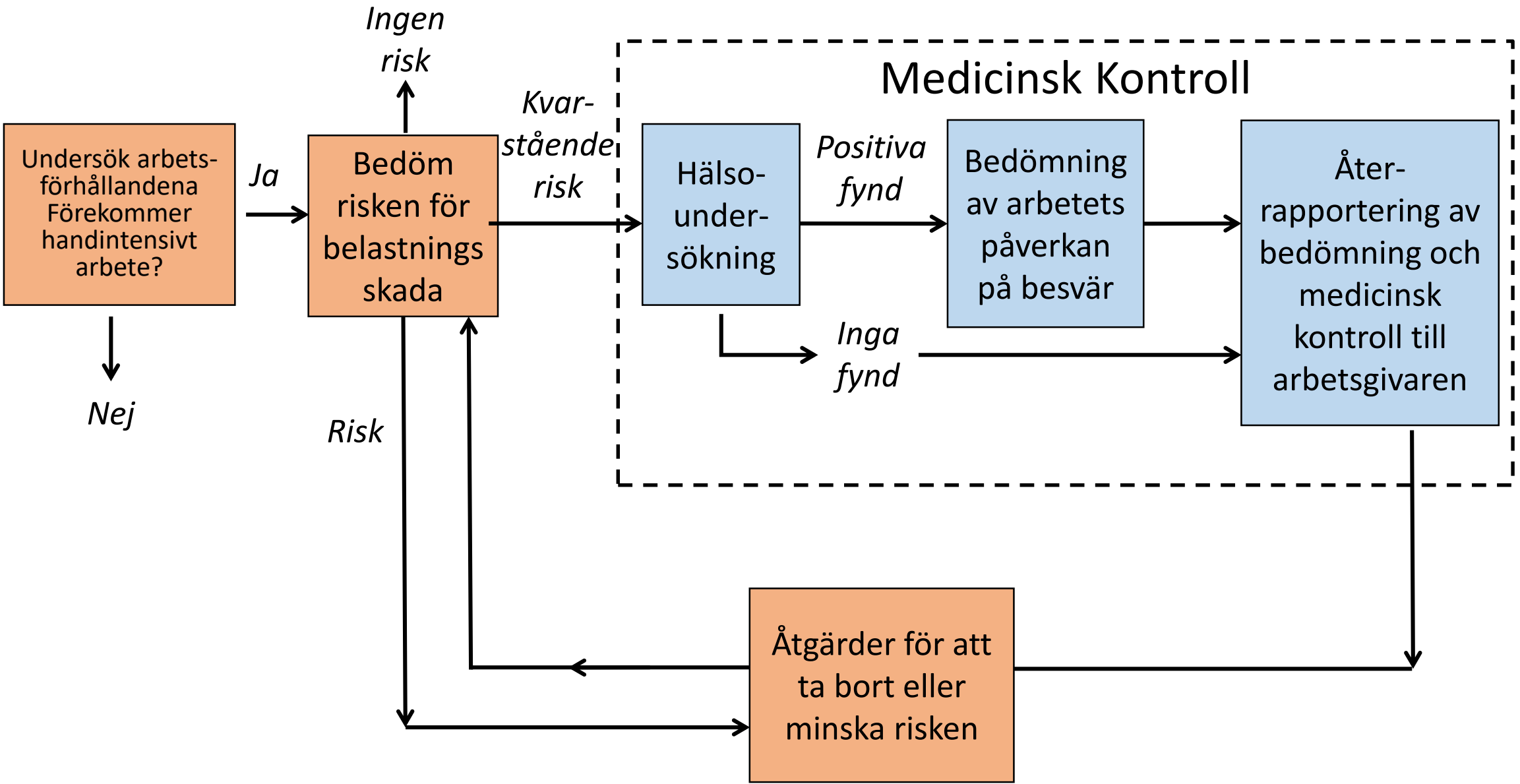
Arbetsgivaren ska undersöka om arbetstagarna utför arbete som kan vara hälsofarligt eller onödigt tröttande på grund av arbetsställningar, arbetsrörelser, manuell hantering, repetitivt eller **handintensivt arbete**.

Synförhållanden ska också undersökas för att ta reda på om de påverkar arbetsställningarna och arbetsrörelserna negativt.

Ny paragraf – 4a § AFS 2012:2

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet finns krav på att arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som enligt riskbedömningen i 4 § utför handintensivt arbete, som kan innebära risk för skador i nacke, skuldra, arm eller hand, trots vidtagna åtgärder.

Handintensivt arbete, 26-28 §§

Handintensivt arbete 26-28 §§, metod

Metoden för undersökning och riskbedömning ska

- Vara **enkel** att genomföra
- Gå **snabbt** att genomföra
- Ge **tydliga** resultat
- Vara **vetenskapligt utvärderad**
- Ha **stor spridning**

Undersökning – arbetsgivare och skyddsombud tillsammans

Förekommer handintensivt arbete¹ sammanlagt mer än 4 timmar per dag, för någon person på arbetsplatsen?

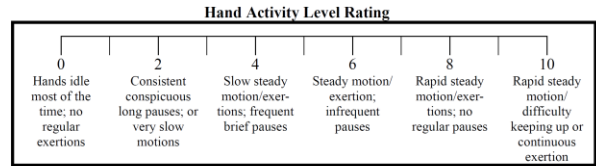
- Ja \longrightarrow Utred vidare
- Vet ej \longrightarrow Utred vidare
- Nej \longrightarrow Ingen vidare utredning

1. Ihållande snabba handledsrörelser mot ledens ytterlägen i kombination med kraft

Handintensivt arbete 26-28 §§, Exempel – bedömning av risk för belastningsskada

Hand Activity Level - HAL

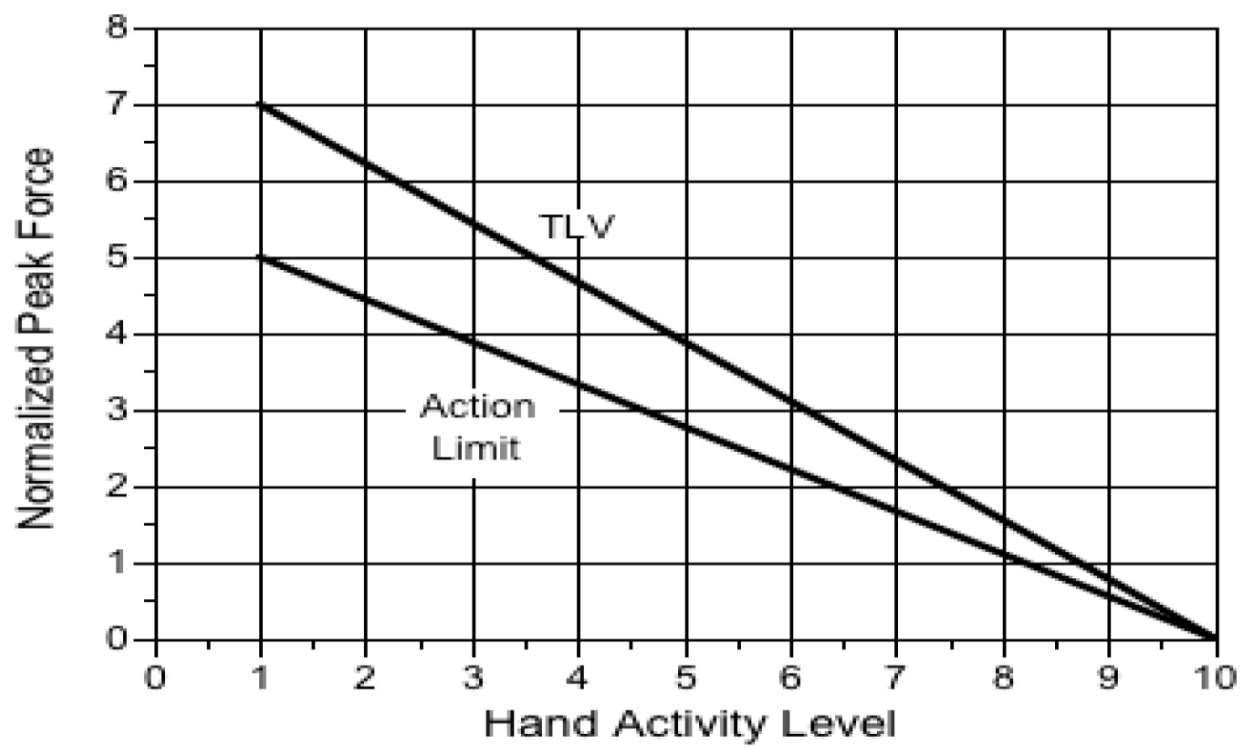
ACGIH® TLV® for Hand Activity		
Job	Analyst	Date
	Left	Right
Hand Activity Level (HAL) (See scale below)		
Normalized Peak Force (NPF) (See table below)		
Ratio = NPF / (10-HAL)		
Determine Result	> TLV ☐ AL to TLV ☐ < AL ☐	> TLV ☐ AL to TLV ☐ < AL ☐

Estimation of Normalized Peak Force for Hand Forces				
%MVC	Subjective Scale		Moore-Garg Observer Scale (Alternative Method)	NPF
	Score	Verbal Anchor		
0	0	Nothing at all		0
5	0.5	Extremely Weak (Just Noticeable)	Barely Noticeable or Relaxed Effort	0.5
10	1	Very Weak		1
20	2	Weak (Light)	Noticeable or Definite Effort	2
30	3	Moderate		3
40	4		Obvious Effort, But Unchanged Facial Expression	4
50	5	Strong (Heavy)		5
60	6		Substantial Effort with Changed Facial Expression	6
70	7	Very Strong		7
80	8			8
90	9		Uses Shoulder or Truck for Force	9
100	10	Extremely Strong (almost maximum)		10

Hand Activity Level - HAL– Threshold Limit Value - TLV (Gränsvärde) för arbeten som pågår minst 4 timmar dagligen

TLV for Hand Activity

När?

AFS 2001:1 (SAM)¹

Förekommer arbetsuppgifter som kan ge ohälsa eller skada?
Vilka?

Finns risk för belastningsskada?

ÅTGÄRDA!!

AFS 2012:2 (belastningsergonomi)²

Förekommer arbetsuppgifter som innebär mer än 4 h ihållande snabba handledsrörelser mot ledens ytterlägen i kombination med kraft?

om handintensivt arbete kvarstår

ÅTGÄRDA!!

AFS 2019:3 (MKA)³

Medicinsk kontroll vid handintensivt arbete 26 §

För arbetstagare, som redan idag har handintensivt arbete, gäller att medicinska kontroller enligt AFS 2019:3 senast ska anordnas den 31 oktober 2021.

Hur ofta?

Arbetet startar

1 år

Medicinsk kontroll 1

3 år

Medicinsk kontroll 2

6 år

Medicinsk kontroll 3

9 år

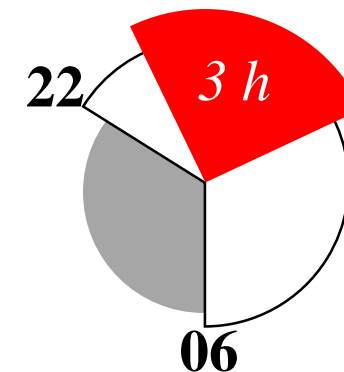
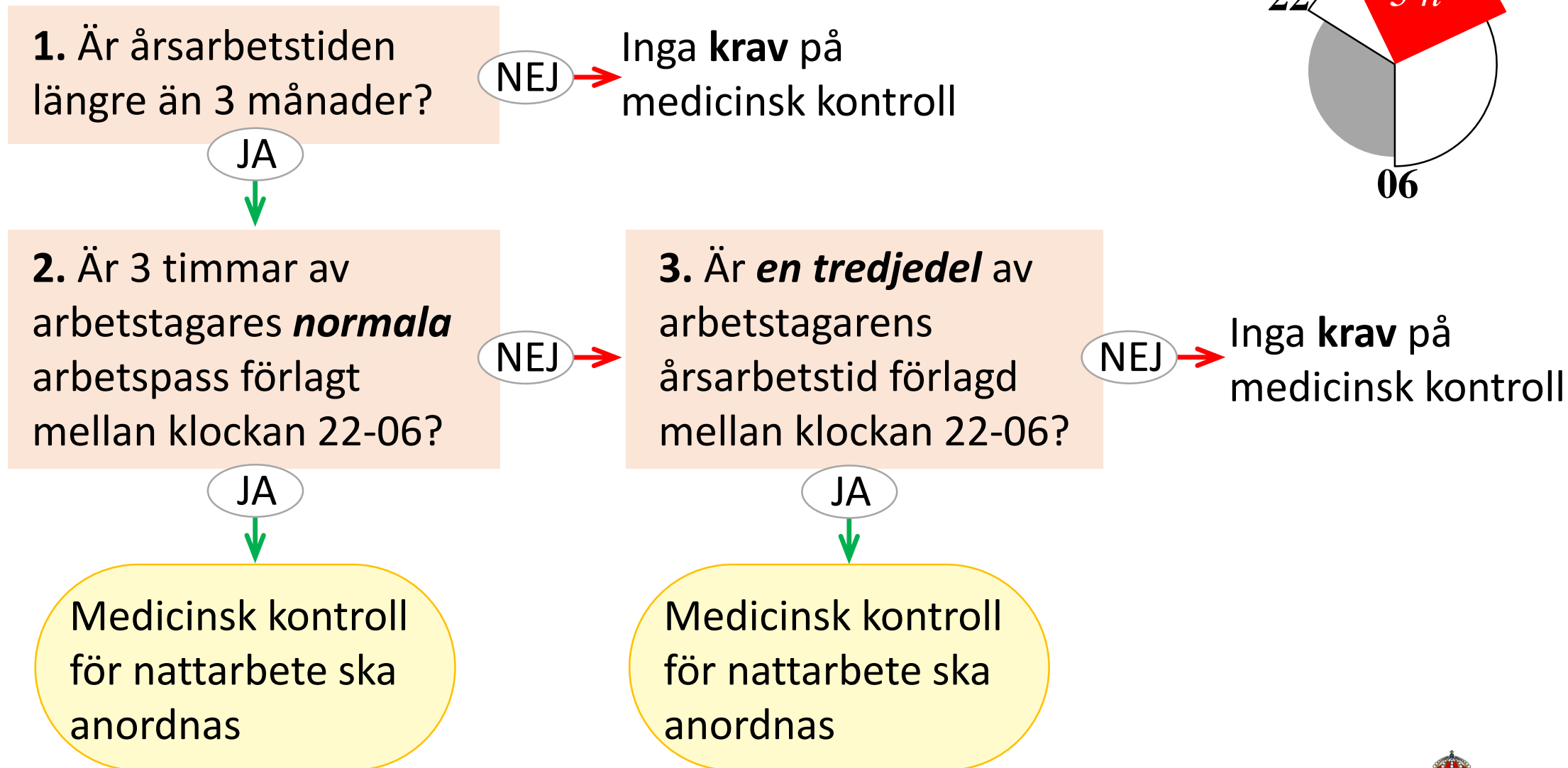
forts.

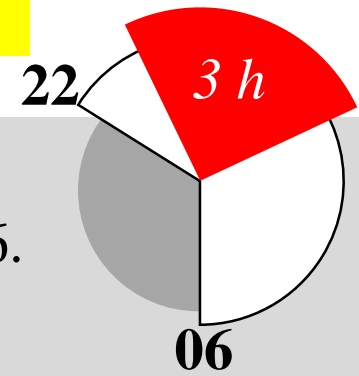
Kontrollerna fortsätter så länge som arbetstagaren utför handintensivt arbete

1. Föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete
2. Föreskrifterna om belastningsergonomi
3. Föreskrifterna om medicinska kontroller i arbetslivet

Nattarbete

När?

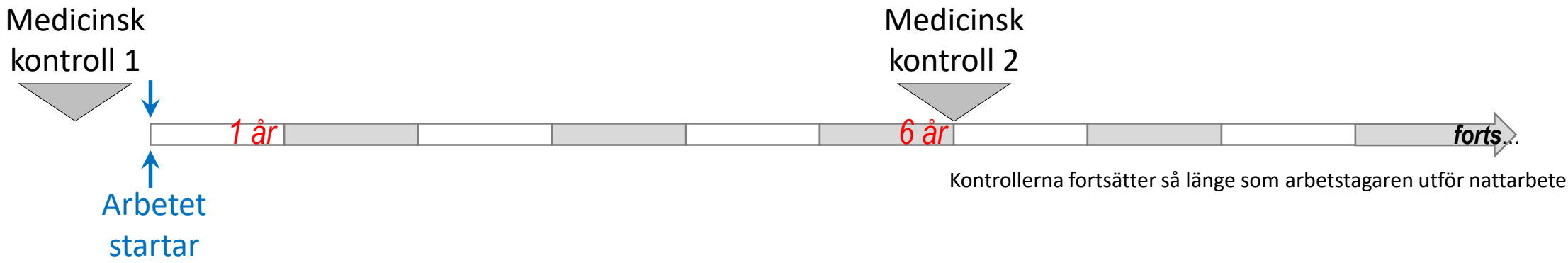

När?

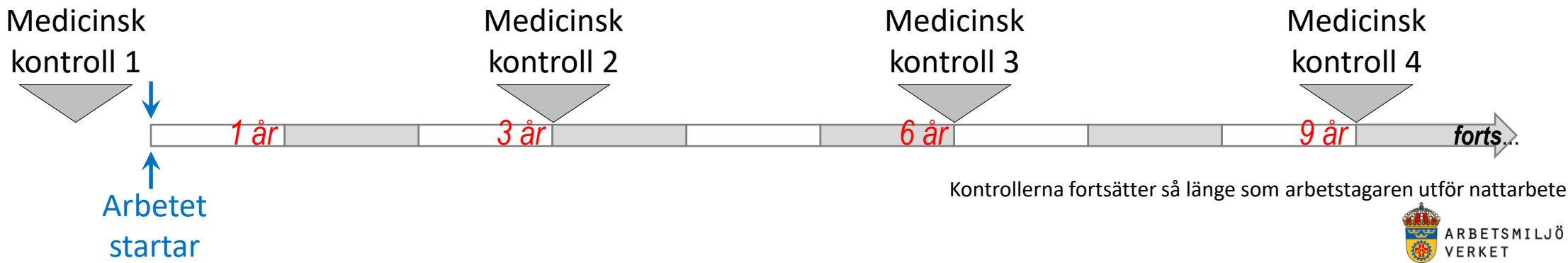
Arbetstagare som under > 3 månader arbetar ≥ 3 timmar av sitt arbetspass mellan 22-06 eller arbetar minst en tredjedel av sin årsarbetstid mellan 22-06.

Hur ofta?

Arbetstagare < 50 år

Arbetstagare ≥ 50 år

Arbete med bly – nya gränsvärden kring biologiska exponeringskontroller

När?

Vid arbete med

- **bly** (*blyhaltigt material, oorganiska blyföreningar, blysalter av organiska syror*)
 - som utgör mer än 1 viktprocent av materialet,
 - mer än 50 timmar per kalenderår (max 10 h/vecka)

OBS: Kvinnliga arbetstagare yngre än 50 år ska informeras om att blyexponering vid en eventuell graviditet kan innebära risk för skador på fostret.

Hur ofta?

Blyhalten i blod, 47-53 §§. Kvinnor ≥ 50 år + män

tjänstbarhetsintyg

Gäller t.o.m. den 31 oktober 2021			Gäller fr.o.m. den 1 november 2021	
μmol/L	> 2,0:	Arbetsförbud ¹ .		
	1,8	Provtagning var 3:e månad.	> 1,8:	Utred anledningen
	1,5		Om tre resultat i följd > 1,8 →	arbetsförbud ¹
	1,3		> 1,5:	Arbetsförbud ³ .
	1,0	< 1,5: Om tre resultat i följd < 1,5 → provtagning var 6:e månad.	0,8-1,5:	Provtagning var 3:e månad.
	0,8		> 1,0:	Utred anledningen.
	0,4	< 0,8: Om tre resultat i följd < 0,8 → ytterligare provtagning behövs inte ² .	< 0,8:	Om tre resultat i följd < 0,8 → provtagning var 6:e månad.
		< 0,4:	Om tre resultat i följd < 0,4 → ytterligare provtagning behövs inte ² .	

1. Arbetsförbud tills blyhalten i blod < 1,8 μmol/L.

2. Förutsatt att arbetet sker under oförändrade förhållanden.

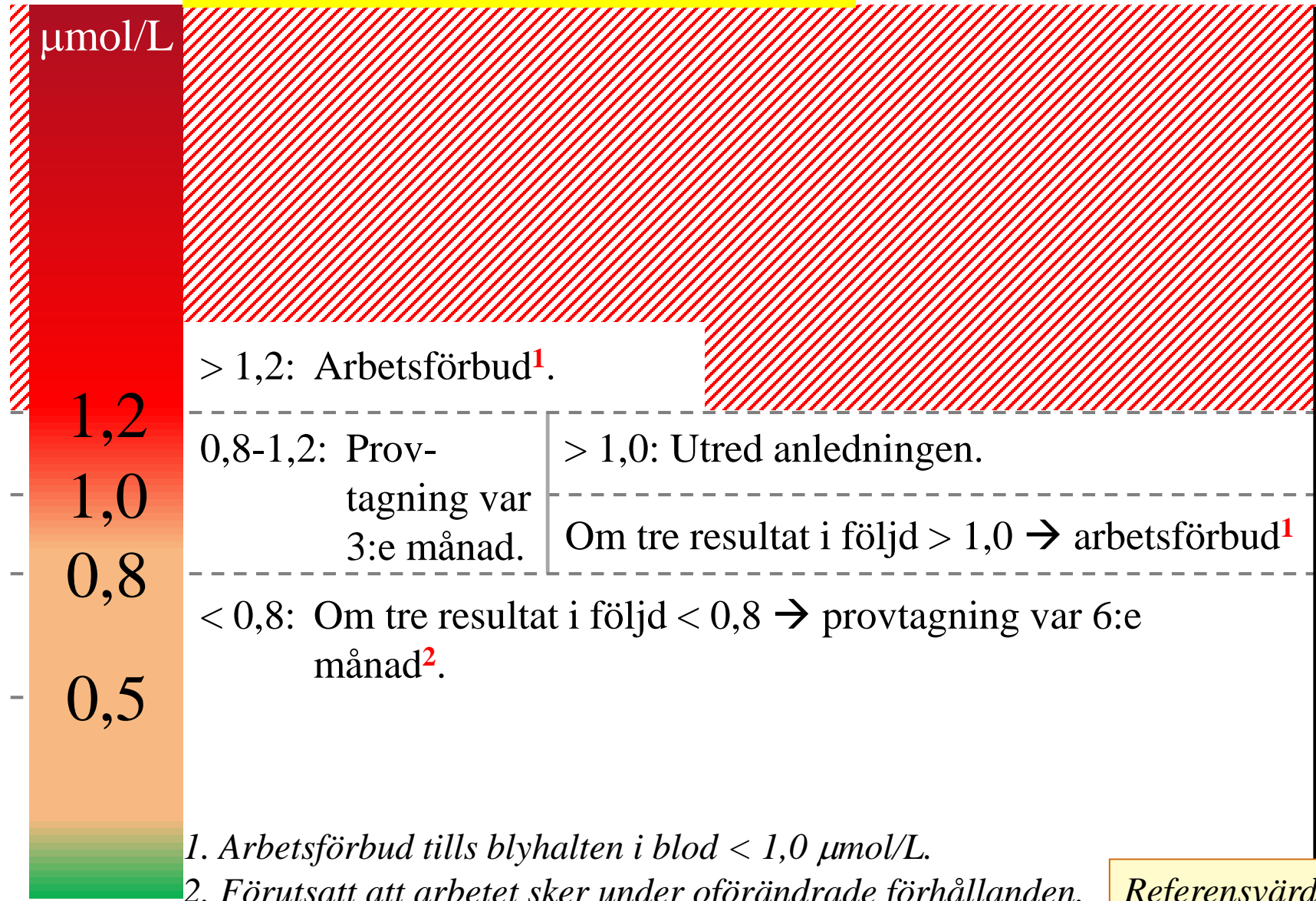
3. Arbetsförbud tills blyhalten i blod < 1,3 μmol/L.

Referensvärde för bly i blod hos icke-yrksexponerade: ca 0,15 - 0,2 μmol/L.

 ARBETSMILJÖ VERKET

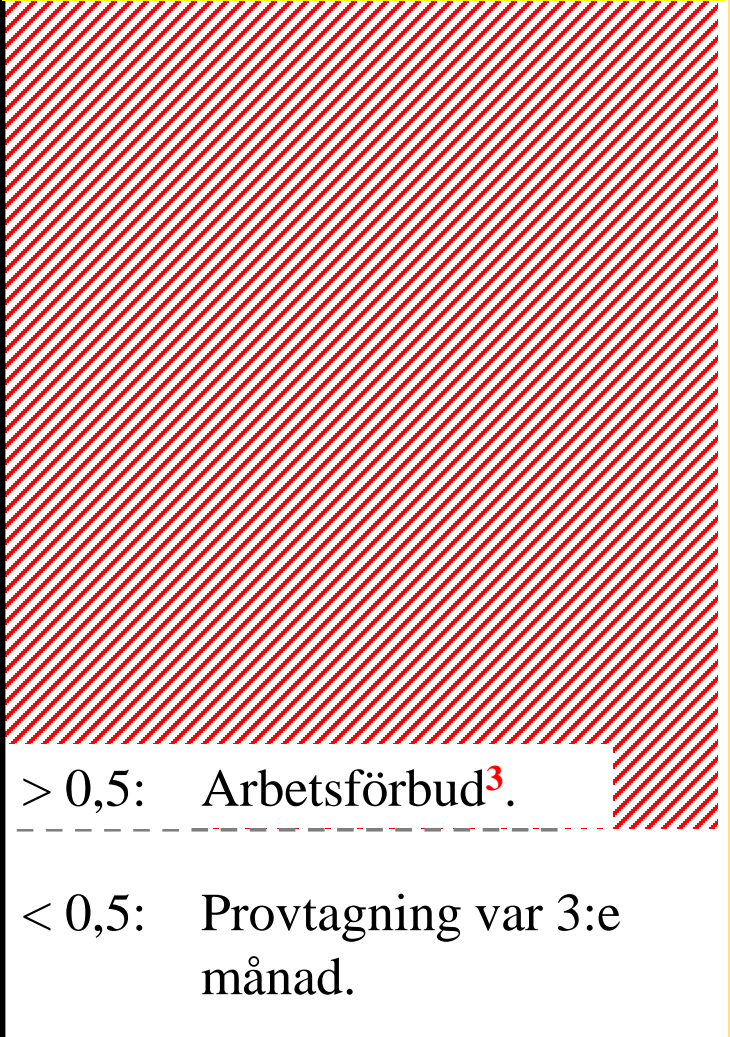
Blyhalten i blod, 47-53 §§. Kvinnor < 50 år

Gäller t.o.m. den 31 oktober 2021

- 1. Arbetsförbud tills blyhalten i blod < 1,0 µmol/L.
- 2. Förutsatt att arbetet sker under oförändrade förhållanden.
- 3. Arbetsförbud tills blyhalten i blod < 0,5 µmol/L.

Gäller fr.o.m. den 1 november 2021

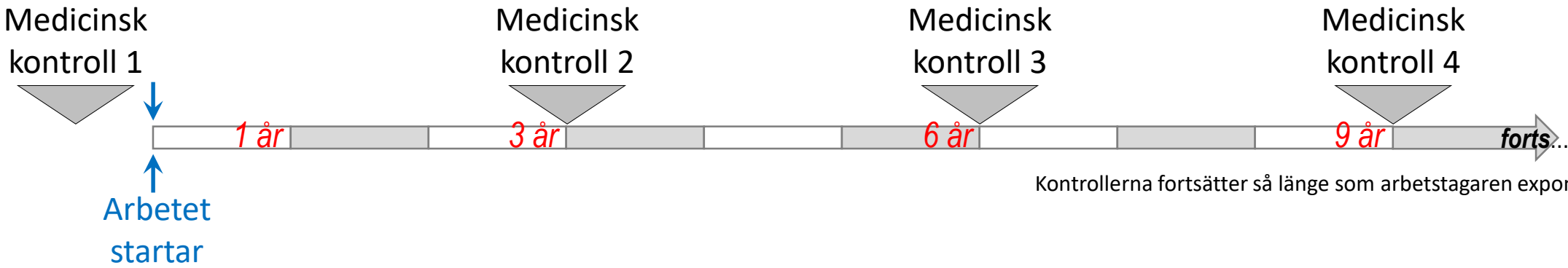
Referensvärde för bly i blod hos icke-yrkesexponerade: ca 0,15 - 0,2 µmol/L.

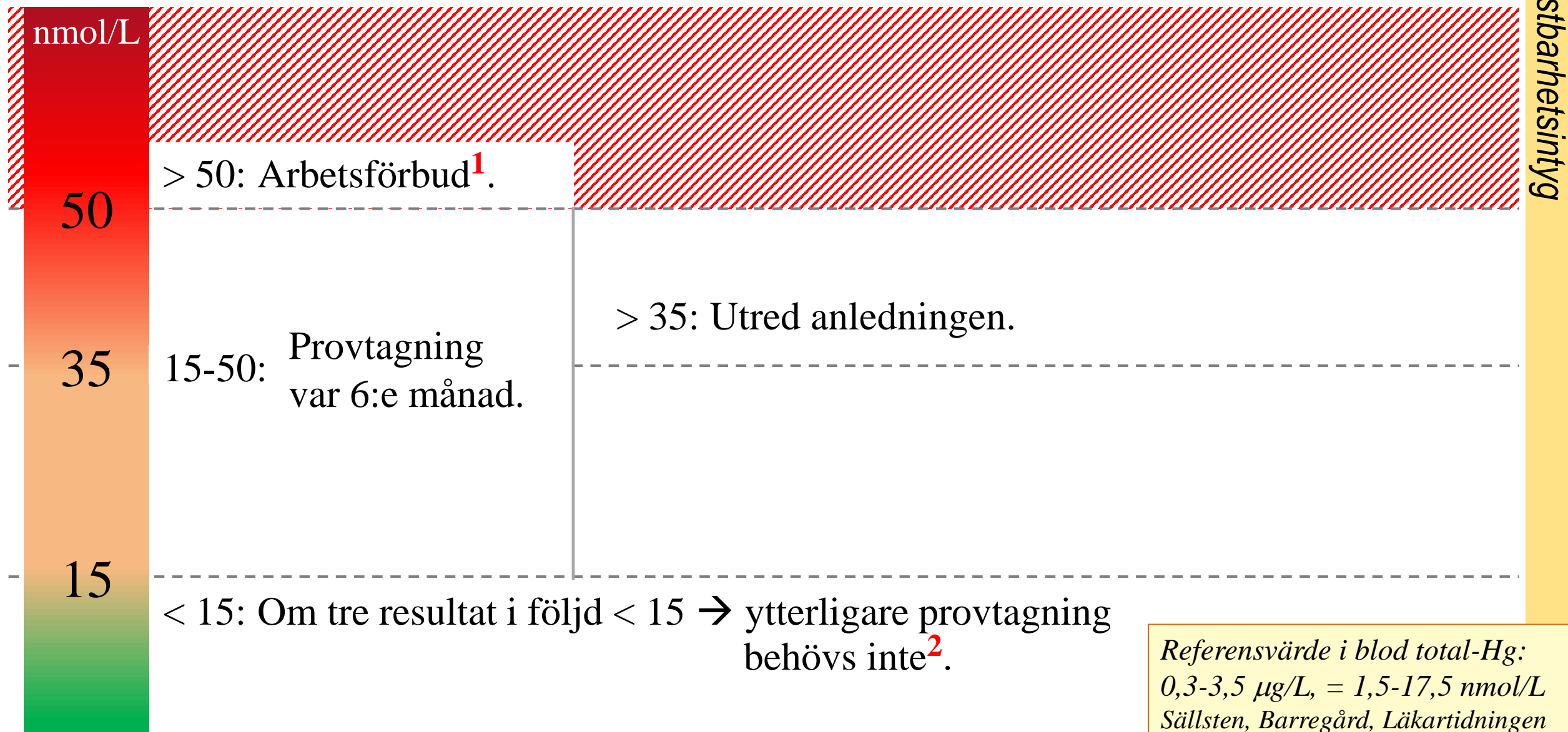
Arbete med kvicksilver

När?

Vid arbete med **kvicksilver** i någon form.

Hur ofta?

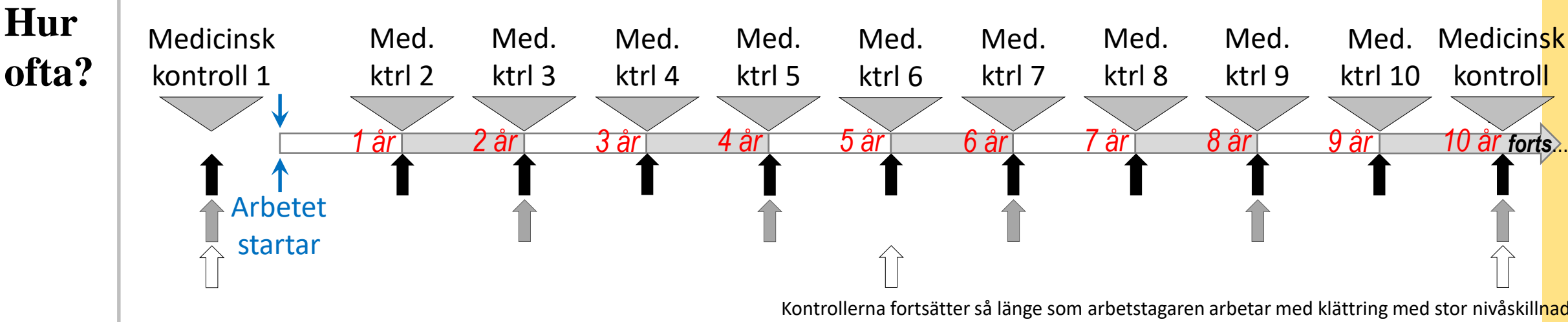

Referensvärde i blod total-Hg:
0,3-3,5 µg/L, = 1,5-17,5 nmol/L
Sällsten, Barregård, Läkartidningen
2014; 111.

Klättring med stor nivåskillnad

När?	<p>Nivåskillnad > 13 m i stolpe, på stege, i träd eller liknande och det <u>samtidigt</u> finns en risk att</p> <ul style="list-style-type: none">falla fritt eller okontrollerathamna i en situation där det är svårt med möjligheten till hjälp.	<p>Klättring innebär att armar och ben används vid förflyttning. Klättringen i sig är belastande på hjärta och cirkulationssystem. Kyla, väta och blåst, ökar den fysiska påfrestningen. Klättring sker ofta på svårtillgängliga platser.</p>
------	---	---

Arbets-EKG	<p>Innan arbetet påbörjas och</p> <div><div>↑ ≥ 50 år</div><div>↑ ≥ 40 år och < 50 år</div><div>↑ < 40 år</div></div> <div><div>→ varje år</div><div>→ vart annat år</div><div>→ vart 5:e år</div></div>
------------	--

Vad menas med ”klättring i liknande”?

Med klättring menas just att man klättrar – inte går. Både ben och armar används. Man kan klättra **från** marken och uppåt, och man kan klättra upp **till** marken från exempelvis ett djupt schakt.

Klättring kan ske i exempelvis traverser, och även i mycket branta ”trappor”.

Reglerna gäller normalt sett inte exempelvis ställningsbyggare eller arbete på hög höjd utan klättring.

Är det ofarligt att falla 12 meter? Kravet på tjänstbarhetsintyg vid klättring på minst 13 meter, innebär inte att klättring under 13 meter är riskfritt.

Höjdgränsen för krav på tjänstbarhetsintyg är sedan tidigare bestämd för att merparten av arbete som avser lokala stolpnät för telekommunikation, distribution av lågspänd ström, gatubelysning med mera, ska kunna ske utan krav på tjänstbarhetsintyg.

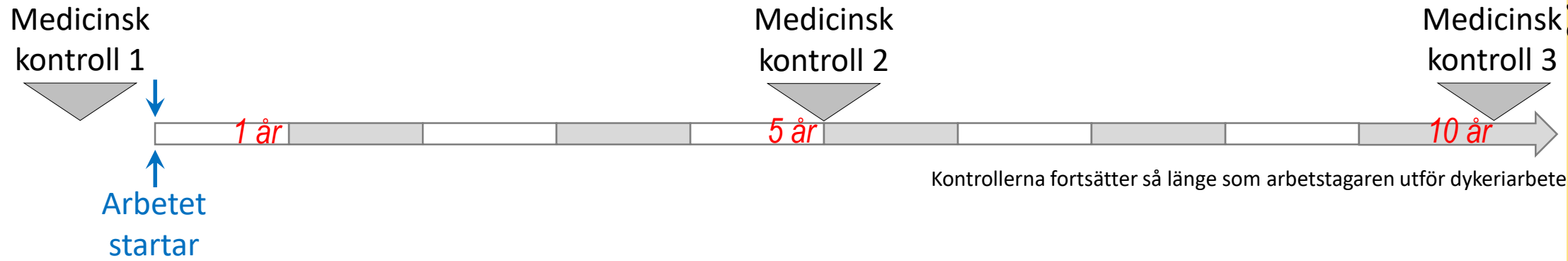
Om en arbetstagare, som arbetar med klättring på nivåer under 13 meter bedöms vara i behov av en medicinsk kontroll, kan en sådan kontroll anordnas enligt 80 §, och undersökningen kan lämpligen utföras enligt bilaga 10 punkt 1-2.

Dykkerarbete

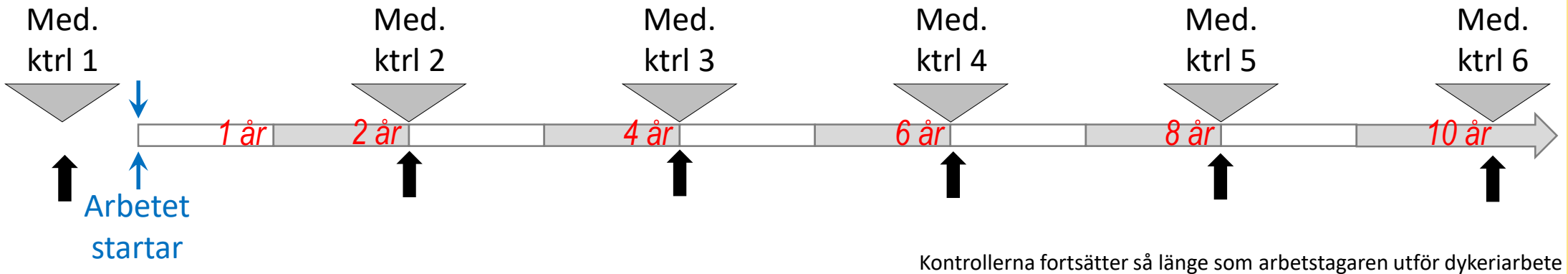
När? Vid dykeriarbete.

Hur ofta?

Arbetstagare < 40 år

Arbetstagare ≥ 40 år

↑ ≥ 45 år → arbets-EKG vid den medicinska kontrollen

**Kompetens-
krav**

Legitimerad läkare + godkänt resultat från en dykerimedicinsk utbildning, som är kvalitetssäkrad mot standardkrav från European Diving Technology Committee (EDTC).

Läkaren ska även ha

1. goda kunskaper om vad arbetsmiljöarbete innebär, och
2. god kännedom om arbetstagarens exponering och arbetsförhållanden.

Läkarundersökningen ska omfatta de moment som ingår i EDTC:s standardundersökning av yrkesdykare

Övergångsbestämmelser - sammanfattning för när medicinsk kontroll (MK) ska genomföras

2019-11-01

Föreskrifterna
träder i kraft

Bl.a. nytt sätt att
beräkna nattetid
(för **nattarbetande**
som redan
omfattats av krav
på MK)

2021-10-31

Senaste datum för första MK för:

- **handintensivt arbete**, för de som börjat arbetet före 2019-11-01
- **nattarbetande** som inte tidigare omfattats av krav på MK (1/3-38 %)

2021-11-01

- Nya gränsvärden för **blyhalten i blod**
- MK (tjänstbarhetsintyg) och biologisk exponerings-kontroll för arbete med **kvikksilver**
- **Klättring med stor nivåskillnad** (för de som inte tidigare omfattats av ”mast- och stolp”)

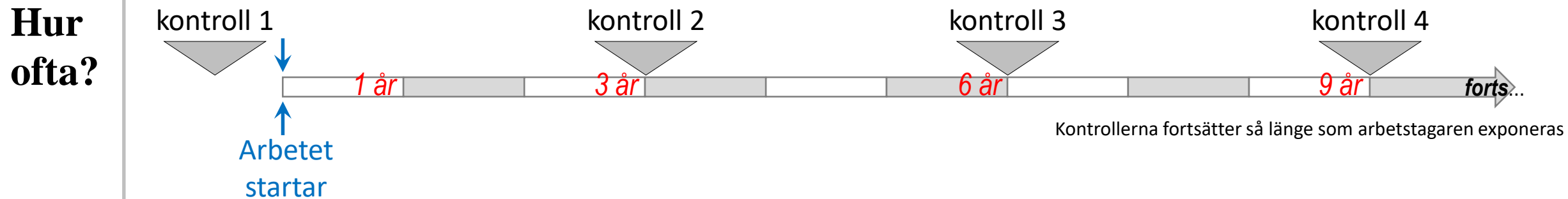
2022-11-01

- Första MK för **handintensivt arbete**, för de som börjat arbetet efter 2019-11-01

(ska utföras senast
3 år efter att
handintensivt
arbete påbörjats)

Medicinska kontroller som är som tidigare

När? Vid arbete med handhållna maskiner och verktyg där vibrationerna överstiger insatsvärdet¹ (= 2,5 m/s² våren 2019).

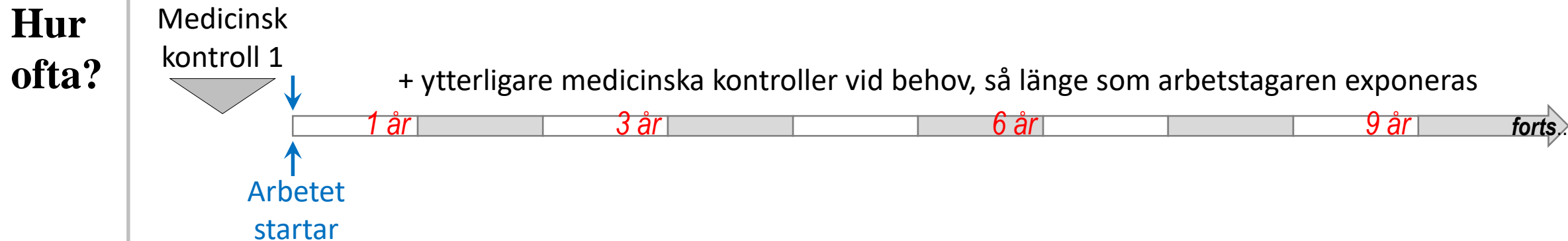

Om besvär uppstår som kan tyda på nyttillkommen eller förvärrad vibrationsskada ska medicinsk kontroll anordnas, och genomföras, inom 1 månad.

Om inga tecken på vibrationsskada finns vid den medicinska kontrollen nr 2, kan de medicinska kontrollerna nr 3, 5 etc. ersättas med en enklare undersökning eller ett frågeformulär avsett för screening av vibrationsskada, se bilaga 1 punkt 3.

Allergiframkallande kemiska produkter, 32-35 §§

När?	<p>Vid arbete med farliga kemiska produkter som i sitt säkerhetsdatablad klassificeras som H317¹ eller H334² på grund av sitt innehåll av</p> <ul style="list-style-type: none">• epoxiplastkomponenter.• formaldehydhartser.• metakrylater.• akrylater.
-------------	---

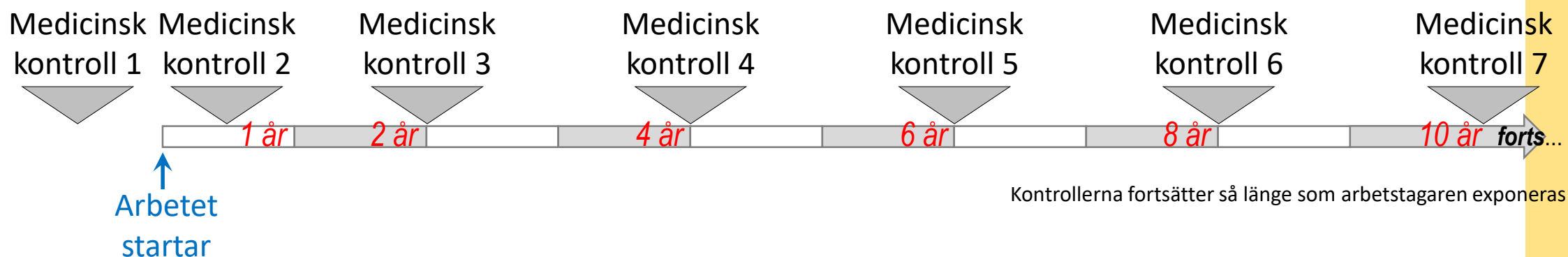
1. Klassificering H317 innebär att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergiska hudreaktioner och
2. klassificering H334 innebär att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergi eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning (EG) nr 1272/2008.

När?

Vid arbete med

- farliga kemiska produkter som i sitt säkerhetsdatablad klassificeras som H334¹ på grund av sitt innehåll av diisocyanater eller organiska syraanhydrider
- etyl-2-cyanoakrylater eller metyl-2-cyanoakrylater, om arbetet pågår > 30 minuter/vecka
- isocyanater som bildas vid termisk nedbrytning.

Hur ofta?

1. Klassificering H334 innebär att produkten innehåller ämnen som kan orsaka allergi eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning (EG) nr 1272/2008.

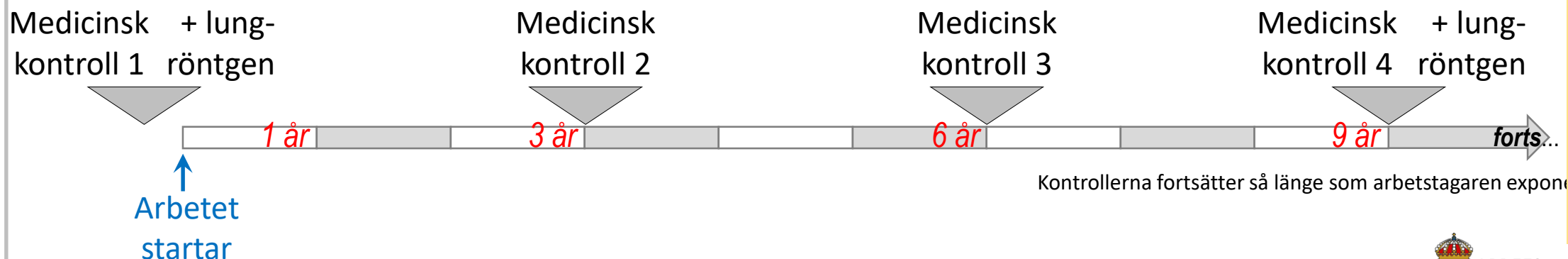
Fibrosframkallande damm, 39-43 §§

När?

Vid arbete som innebär exponering för

- **asbest**, där tillstånd enligt 10, 11, 12 §§ i föreskrifterna om asbest (AFS 2006:1) krävs, eller när exponeringen för asbesthaltigt damm är > 50 timmar per kalenderår.
- **vissa syntetiska oorganiska fibrer**, som eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer.
- **respirabelt kvartsdamm** eller **kristobalitdamm** där lufthalten \geq halva gränsvärdet, och arbetet pågår > 20 h/vecka under sammanlagt > 3 månader per år.

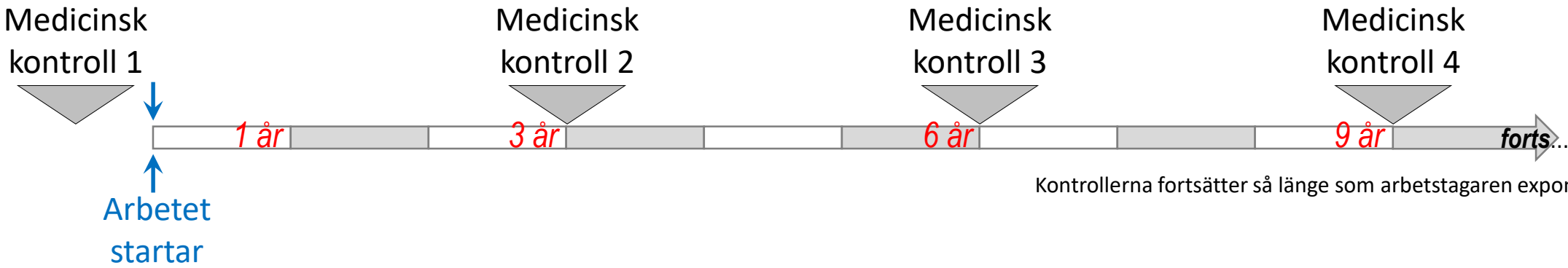
Hur ofta?

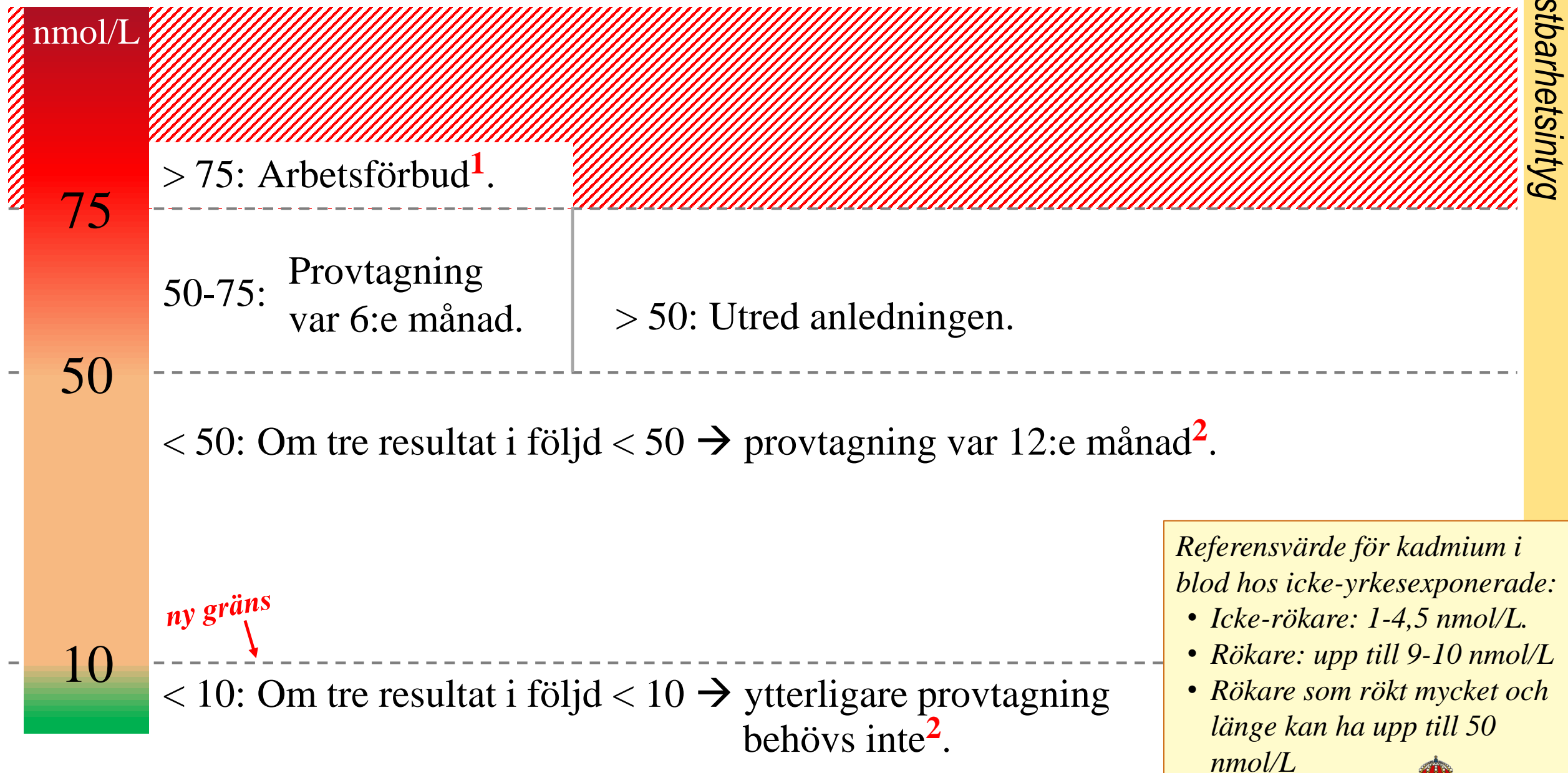
När?

- **kadmium** i någon form.

Hur ofta?

Kadmiumhalten i blod, 57-62 §§

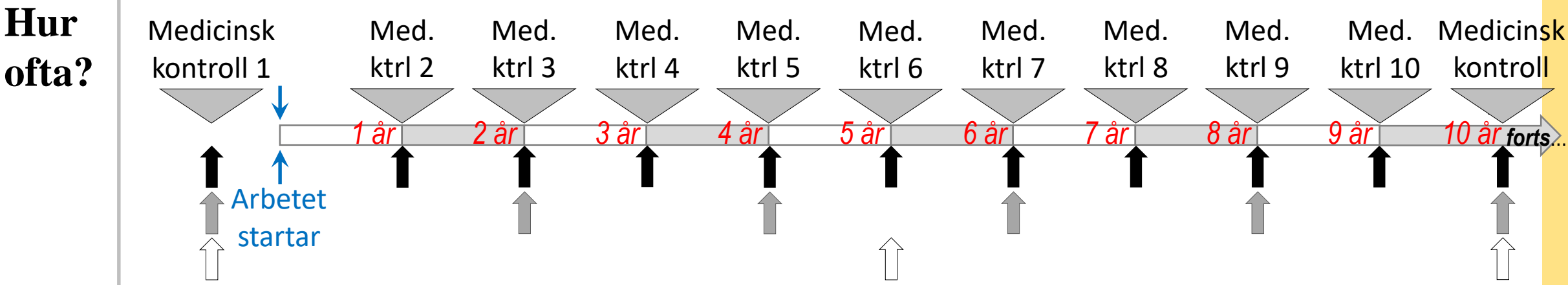

1. Arbetsförbud tills kadmiumhalten i blod < 50 nmol/L. 2. Förutsatt att arbetet sker under oförändrade förhållanden.

När?

Rök- och kemdykningsarbete med mer än måttlig fysisk ansträngning.

I hög värme och tät rök, iklädd rökdykarutrustning (> 25 kg), ska tung utrustning (upp till 40 kg) bäras på olika underlag och uppför trappor och stegar. Rökdykarutrustningen kan reducera fysiska prestationsförmågan med uppemot 20 %.

OBS: I bedömning för tjänstbarhetsintyg ska även ingå resultat från den fysiska arbetsförmågan, se bilaga 11 punkt 5.

Arbets-EKG

Innan arbetet påbörjas och	
↑ ≥ 50 år	→ varje år
↑ ≥ 40 år och < 50 år	→ vart annat år
↑ < 40 år	→ vart 5:e år

När en arbetsgivare struntar i tjänstbarhetsintygen och de biologiska exponeringskontrollerna

Om en arbetsgivare låter arbetstagare utföra arbete som kräver tjänstbarhetsintyg, men tjänstbarhetsintyg inte finns, eller inte är korrekt utfört, kommer krav ställas på arbetsgivaren om att anordna en medicinsk kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg.

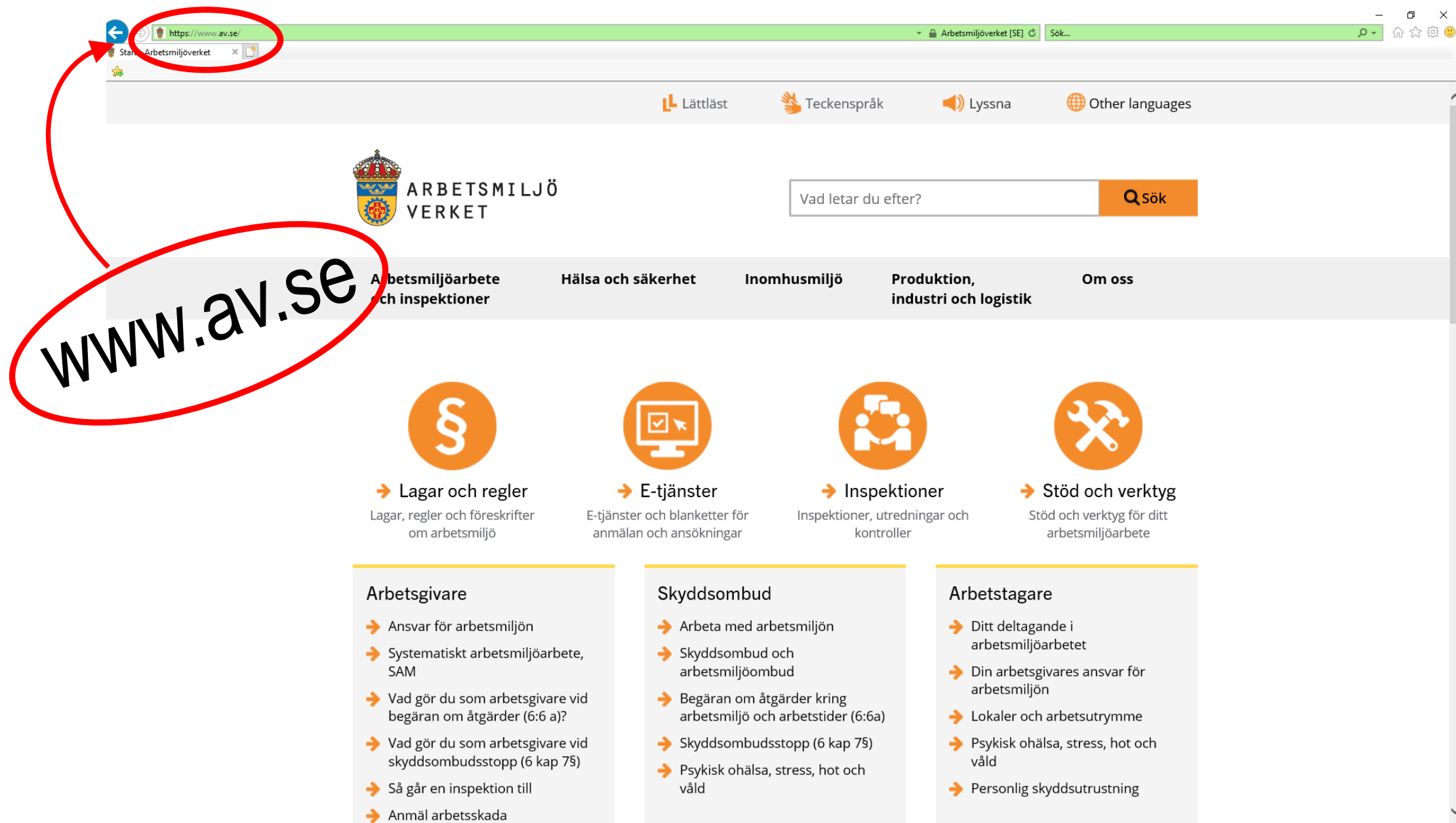
Dessutom kommer arbetsgivaren att få betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgifter är inte nytt

Detsamma gäller för de biologiska exponeringskontrollerna.

Föreskrifter på Arbetsmiljöverkets hemsida

Alla föreskrifter hittas på AV:s hemsida

<https://www.av.se/>

Arbetsmiljöverket

Lättläst Teckenspråk Lyssna Other languages

ARBETSMILJÖ
VERKET

Vad letar du efter? **Sök**

Arbetsmiljöarbete och inspektioner Hälsa och säkerhet Inomhusmiljö Produktion, industri och logistik Om oss

§
→ **Lagar och regler**
Lagar, regler och föreskrifter om arbetsmiljö

E-tjänster
→ **E-tjänster**
E-tjänster och blanketter för anmälan och ansökningar

Inspektioner
→ **Inspektioner**
Inspektioner, utredningar och kontroller

Stöd och verktyg
→ **Stöd och verktyg**
Stöd och verktyg för ditt arbetsmiljöarbete

Arbetsgivare

- Ansvar för arbetsmiljön
- Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM
- Vad gör du som arbetsgivare vid begäran om åtgärder (6:6 a)?
- Vad gör du som arbetsgivare vid skyddsombudsstopp (6 kap 7§)
- Så går en inspektion till
- Anmäl arbetsskada

Skyddsombud

- Arbeta med arbetsmiljön
- Skyddsombud och arbetsmiljöombud
- Begäran om åtgärder kring arbetsmiljö och arbetstider (6:6a)
- Skyddsombudsstopp (6 kap 7§)
- Psykisk ohälsa, stress, hot och våld

Arbetsstagare

- Ditt deltagande i arbetsmiljöarbetet
- Din arbetsgivares ansvar för arbetsmiljön
- Lokaler och arbetsutrymme
- Psykisk ohälsa, stress, hot och våld
- Personlig skyddsutrustning

ARBETSMILJÖ
VERKET

Alla föreskrifter hittas på AV:s hemsida

Start - Arbetsmiljöverket

https://www.av.se/

Arbetsmiljöverket [SE]

Sök...

Lättläst

Teckenspråk

Lyssna

Other languages

ARBETSMILJÖ
VERKET

Sök

Arbetsmiljöarbete
och inspektioner

Hälsa och säkerhet

Inomhusmiljö

Produktion,
industri och logistik

Om oss

Klicka här

Lagar och regler

Lagar, regler och föreskrifter
om arbetsmiljö

E-tjänster

E-tjänster och blanketter för
anmälan och ansökningar

Inspektioner

Inspektioner, utredningar och
kontroller

Stöd och verktyg

Stöd och verktyg för ditt
arbetsmiljöarbete

Arbetsgivare

→ Ansvar för arbetsmiljön

→ Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM

→ Vad gör du som arbetsgivare vid begäran om åtgärder (6:6 a)?

→ Vad gör du som arbetsgivare vid skyddsombudsstopp (6 kap 7§)

→ Så går en inspektion till

→ Anmäl arbetsskada

Skyddsombud

→ Arbeta med arbetsmiljön

→ Skyddsombud och arbetsmiljöombud

→ Begäran om åtgärder kring arbetsmiljö och arbetstider (6:6a)

→ Skyddsombudsstopp (6 kap 7§)

→ Psykisk ohälsa, stress, hot och våld

Arbetstagare

→ Ditt deltagande i arbetsmiljöarbetet

→ Din arbetsgivares ansvar för arbetsmiljön

→ Lokaler och arbetsutrymme

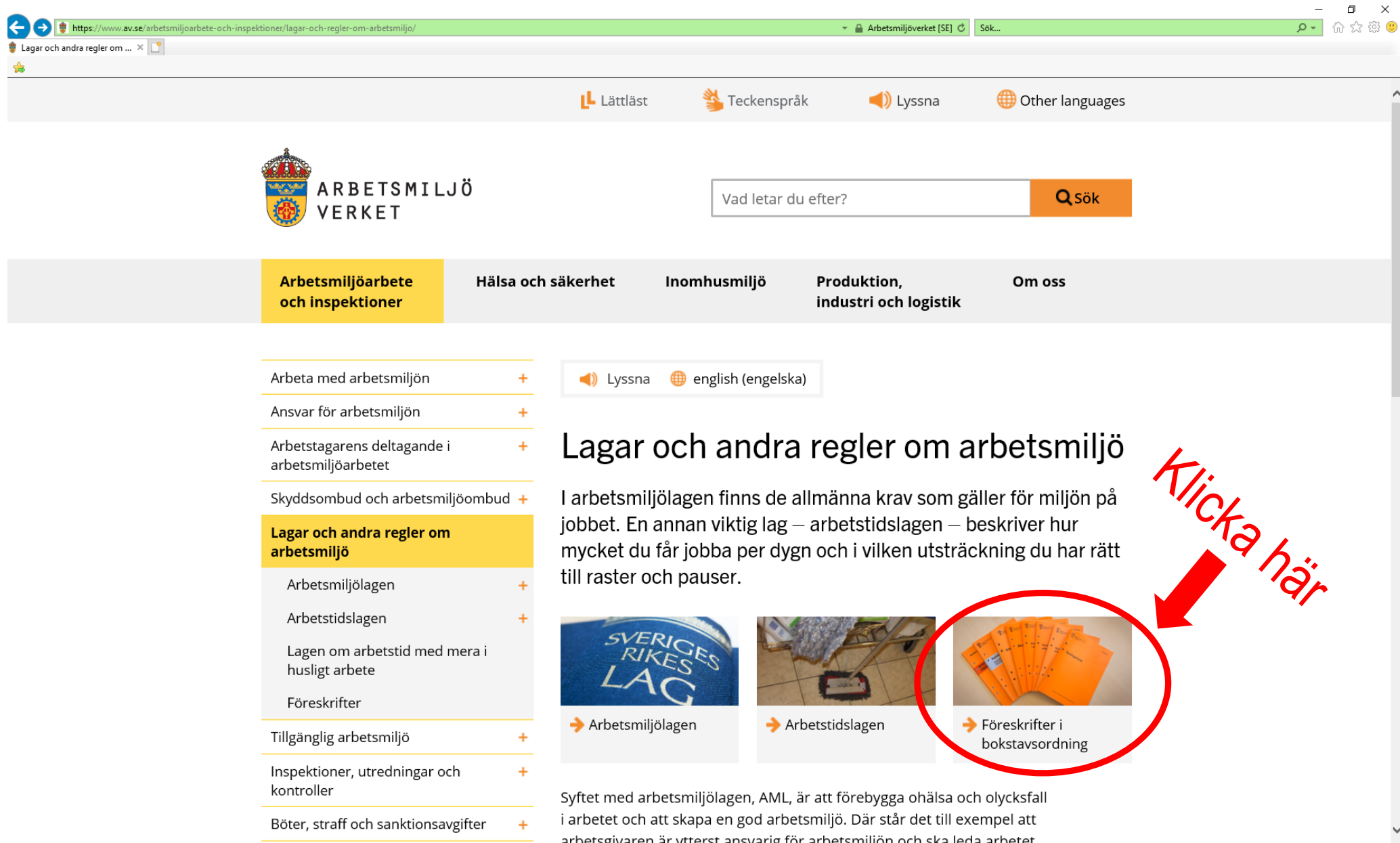
→ Psykisk ohälsa, stress, hot och våld

→ Personlig skyddsutrustning

ARBETSMILJÖ
VERKET

Alla föreskrifter hittas på AV:s hemsida

Alla föreskrifter hittas på AV:s hemsida

https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/ Arbetsmiljöverket [SE] Sök...

Lättläst Teckenspråk Lyssna Other languages

 ARBETSMILJÖ
VERKET

Vad letar du efter? **Sök**

Arbetsmiljöarbete och inspektioner Hälsa och säkerhet Inomhusmiljö Produktion, industri och logistik Om oss

Arbetsmiljöarbete och inspektioner

- Arbeta med arbetsmiljön +
- Ansvar för arbetsmiljön +
- Arbetsdagarens deltagande i arbetsmiljöarbetet +
- Skyddsombud och arbetsmiljöombud +
- Lagar och andra regler om arbetsmiljö +
- Tillgänglig arbetsmiljö +
- Inspektioner, utredningar och kontroller +
- Böter, straff och sanktionsavgifter +
- Utländsk arbetskraft i Sverige +

Publikationer

AFS Register 2018
Broschyrer

Lyssna english (engelska)

Föreskrifter (AFS)

Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS) består av föreskrifter. De är försedda med ett årtal och ett nummer, till exempel AFS 2006:4.

Hitta på sidan

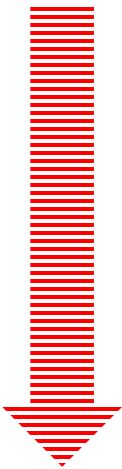
- [Tryckt och digital version av föreskrifter](#)
- [Grundpaket med föreskrifter](#)
- [Regelstruktur](#)

[Årsregister](#)

Föreskrifter listade i bokstavsordning

 ARBETSMILJÖ
VERKET

Scrolla nedåt

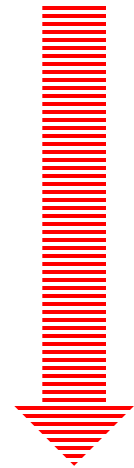
Alla föreskrifter hittas på AV:s hemsida

Föreskrifter listade i bokstavsordning

- Anestesigaser (AFS 2001:7), föreskrifter
- Anteckningar om jourtid, övertid och mertid (AFS 1982:17), föreskrifter
- Användning av arbetsutrustning (AFS 2006:4), föreskrifter
- Användning av lyftanordningar och lyftredskap (AFS 2006:6), föreskrifter
- Användning av motorkedjesågar och röjsågar (AFS 2012:1), föreskrifter
- Användning av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3), föreskrifter
- Användning av pressar och gradsaxar (AFS 1999:8), föreskrifter
- Användning av traktorer (AFS 2004:6), föreskrifter
- Användning av truckar (AFS 2006:5), föreskrifter
- Användning av trycksatta anordningar (AFS 2002:1), föreskrifter
- Användning och kontroll av trycksatta anordningar (AFS 2017:3), föreskrifter
- Arbete i explosionsfarlig miljö (AFS 2003:3), föreskrifter
- Arbete i kylda livsmedelslokaler (AFS 1998:2), föreskrifter
- Arbete i motorbranschen (AFS 1998:8), föreskrifter
- Arbete i stark värme (AFS 1997:2), föreskrifter
- Arbete med djur (AFS 2008:17), föreskrifter
- Arbete med försöksdjur (AFS 1990:11), föreskrifter
- Arbete vid bildskärm (AFS 1998:5), föreskrifter

Scrolla nedåt

Till toppen ↑